

برشی از چند دهه رفاقت با شهید سلیمانی

روایت سردار پوریانی از پذیرش سلیمانی در سپاه تا مطالعه «جنگ و صلح» و «صد سال تنهایی» و دیدار با پوتین

مرتضی گل پور
خبرنگار

سردار علی اکبر پوریانی از فرماندهان سپاه پاسداران در دفاع مقدس و فرمانده اسبق نیروی انتظامی استان کرمان است. او از سال‌های پیش از انقلاب دوست شهید حاج قاسم سلیمانی بود که این دوستی تا آخرین روز حیات سردار شهید ادامه یافت. آنچه می‌خوانید، روایتی دست اول از سیره و اندیشه بزرگ‌ترین سرداری است که خاورمیانه در ۱۰۰ سال اخیر به خود دیده است. این گفت‌وگو را بخوانید.

***

■ شهید سلیمانی پیش از انقلاب چه می‌کرد؟

جزو کسانی بود که قبوض آب را می‌نوشتند یا به خانه‌ها می‌دادند. او از همان ابتدا مانند کسانی بود که از ابتدای مدرسه نوعی رهبر و رئیس گروه دوستان خود هستند. قاسم در روستای خود چنین محوریتی داشت، به‌رغم اینکه پسر دوم بود.

■ کی‌با ابتدای انقلاب که می‌خواست وارد سپاه شود، به دلایلی مورد تأیید قرار نگرفته بود؟

لباس آستین کوتاه می‌پوشید و روزشکار بود و اتفاقاً به‌خاطر همین نوع لباس پوشیدن نزدیک به یک ماه تلاش او برای پذیرش ناکام ماند و پذیرش نمی‌شد. ما از دوستان قبل از انقلاب بودیم و من آن زمان فرمانده عملیات سپاه کرمان بودم. به من مراجعه کرد و من هم با پذیرش سپاه کرمان صحبت کردم که مشکل تأیید او چیست؟ ابتدا گفتند بگذارید دوباره بررسی کنیم. هفته بعد باز قاسم به من مراجعه کرد که نتیجه چه شد، که وقتی این بار دلیل را از واحد پذیرش پرسیدم، گفتند از نظر پذیرش ایشان صلاحیت ورود به سپاه را ندارد، زیرا پیراهن آستین کوتاه می‌پوشد و قیافه اینچنینی دارد و فکر نمی‌کنیم برانزده این باشد که وارد سپاه شود. من این مسأله را در جلسه شورای فرماندهی مطرح کردم که مورد اعتراض فرمانده وقت واقع و تأکید شد که نباید این سختگیری‌ها باشد و باید اجازه دهیم نیروهایی که شایستگی دارند، بتوانند جذب شوند. خوشبختانه جذب شد.

■ بعدها که فرمانده لشکر کرمان یا فرمانده نیروی قدس شد، این مسأله را در عمل نشان می‌داد یا اینکه صرفاً نیروهایی را جذب می‌کرد که به‌لحاظ ظاهر شباهت بیشتری داشتند؟

فضا دوران دفاع مقدس، شهادت رفقا و بعدها مراوده با خانواده شهید، فضای ذهنی و شخصی حاج قاسم را عوض کرد. باوجود این، در سال‌های اخیر در مسافرت‌ها، داخل هواپیما یا فرودگاه، می‌دیدم که اتفاقاً تعمد داشت با این افراد یا جوانان نسل جدید هم ارتباط داشته باشد. یک بار خاطرم هست که در هواپیما، به من که کنارش نشسته بودم گفت «حاج اکبر! می‌توانی به جای آن جوان که آنجا نشسته بنشینی و او بیاید کنار من بنشیند تا با هم

صحبت کنیم؟» وقتی از آن پسر خواستم که می‌توانی کنار حاجی بنشینی؟ با تعجب و احتیاط رفت کنار حاجی نشست و حاجی شروع کرد با او صحبت کردن. حاج قاسم همیشه خودش را مانند یک انسان عادی می‌دید، یا همان‌طور که بارها گفته بود، در جدال با نفس رشد کرده و سختی‌های رشد را لمس کرده بود. در بحبوحه جنگ، حاج قاسم در اوج جوانی بود و به‌عنوان یک فرمانده بسیاری از نیروها و دوستان صمیمی او مانند یوسف الهادی مقابل چشمان او شهید شدند. طبیعی بود که پس از جنگ فضای جامعه عوض شود. قاسم هم به‌خاطر تأثیر زیادی که از فضای جبهه و جنگ گرفته بود، روحیات دیگری پیدا کرده بود. اما همان‌طور که خودش گفت، بعدها رشد و تغییر کرد. نقل می‌کرد که وقتی مسئولیت سپاه قدس را پذیرفت، حضرت آقا گفتند شما باید به یک درجه‌ای از درک و ادراک برسی تا مسائل را به طور عمقی دریایی و فهم کنی. حاج قاسم می‌گفت من روز اول متوجه این مسأله نشدم، اما بعد از گذشت چند سال که با تک تک مجاهدان سراسر دنیا ارتباط برقرار کردم، تازه فهمیدم منظور حضرت آقا چه بود که می‌گفتند تو باید به خودت زمان بدهی تا به این درک و شناخت برسی. به‌همین ترتیب، حاج قاسم در زندگی خودش هم به این درک و شناخت رسید. برای همین وقتی وارد سپاه قدس شد و عرصه فرامرزی را تجربه کرد، دیدگاه او هم تغییر کرد.

■ چطور شد که از سپاه کرمان جدا شدند؟

در مراسم تودیع او شرکت کردم. می‌گفت دوست داشتم لشکری که خودم طی این سال‌ها ایجاد کرده و تربیت کرده بودم، رها کنم. بعد هم که به فرماندهی نیروی قدس منصوب شد، نزدیک به دو سال شرایط را به شیوای که دوره سردار مقدم اداره می‌شد، اداره کرد و صرفاً به واحدهای نهضت‌های خدمات می‌داد. در این دوره روی یادگیری زبان انگلیسی و عربی تمرکز کرد و مطالعه وسیع و گسترده‌ای در زمینه متون تاریخی و جنگی را آغاز کرد، یعنی با شناخت عمیقی از مسئولیت جدید خود و جایگاه آن، کار را دنبال کرد.

■ قاعدتاً دشمنان هم تحلیل و ارزیابی‌هایی از شهید سلیمانی داشتند. درباره این برآوردها صحبتی با شما کرده بود؟

خود قاسم در این زمینه اشاره کرده بود. مانند اینکه شخصی به‌نام «علی آلفونه» در وزارت امور خارجه آمریکا میز سپاه قدس و مسئول میز شخص حاج قاسم سلیمانی بود. این فرد دقیق‌ترین مطالعات و بررسی‌ها را درباره حاج قاسم داشت. حاج قاسم می‌گفت از میان آمریکایی‌ها، دو نفر بهترین اطلاعات درباره شخصیت و شیوه کار او دارند که یکی همین علی آلفونه بود. نفر دیگر ژنرال «دیوید

■ روایتی که از دیدار سه ساعته شهید سلیمانی با پوتین منتشر شده است، استدلال‌ها برای ضرورت مداخله در سوریه با حتی نماز خواندن ایشان در دفتر رئیس جمهوری پوتین را برای شما تعریف کرد؟

تعریف نکرد، اما وقتی رسیدیم که چنین چیزی بوده یا خیر، این روایت را تأیید کرد. ضمن اینکه حاج قاسم، پوتین را فرد فوق‌العاده باهوشی می‌دانست. اینجا می‌خواهم اشاره کنم که خود حاج قاسم نیز قدرت استدلال و اقناع فوق‌العاده زیادی داشت. اصلاً همین که او توانست یک قدرت بزرگ جهانی را به حضور نظامی در سوریه مجاب کند، نشان دهنده قدرت استدلال نظامی و استراتژیک او است. تعریف کرد که در ماه‌های ابتدایی جنگ سوریه که شرایط بسیار دشوار بود و هیچ کس امیدی به بقای بشار اسد نداشت، جلسه‌ای با حضور مسئولان ارشد نظام در محضر حضرت آقا برگزار شد. حاج قاسم گفت در این جلسه بحث‌های زیادی شد تا تصمیم گرفته شود درباره سوریه چه کنیم. البته این را هم بگویم که حاج قاسم تأکید می‌کرد که از ابتدای بحران سوریه، همه تلاش خود را کردم تا با معارضین ارتباط بگیرم تا اگر حرفی دارند، حرف آنان را بشنوم. به هر رو، حاج قاسم گفت که در آن جلسه در محضر حضرت آقا، تقریباً همه حاضران نظر خود را دادند و حضرت آقا تأکید کردند می‌خواهیم نظر شما را بدانیم. حاج قاسم گفت من با استدلال‌هایی، گفتم که باید در سوریه بایستیم که در نهایت حضرت آقا نیز دیدگاه حاج قاسم را تأیید کردند.

پترائوس» بود می‌گفت سایر فرماندهان آمریکایی دانش کمی دارند و چندین مرتبه بعد از پترائوس قرار می‌گیرند. این دو را افراد باهوش و با اطلاعات دقیق می‌دانست. پترائوس هم از سردار تمجید کرد. با علی آلفونه در مصاحبه‌های خود گفت که یکی از رازهای موفقیت سلیمانی، مثلاً در عراق، این بود که خود او از یک بافت و از یک محیط سنتی برخاسته بود و به همین دلایل بخوبی می‌دانست چطور با عشایر کشورهای دیگر از جمله عراق ارتباط برقرار کند. به همین دلیل می‌بینیم وجهاتی که حاج قاسم میان عشایر این کشور داشت مثال زدنی است.

■ حاج قاسم سلیمانی فقط یک فرمانده نظامی نبود، بلکه در دیدگاه‌هایی که ارائه می‌داد، مشخص بود که اطلاعات دقیق تاریخی، جغرافیایی و اجتماعی از آن کشور یا منطقه دارد. حوزه مطالعات او چه بود و چه کتاب‌هایی می‌خواند؟

یکی از ویژگی‌های برجسته حاج قاسم این بود که رمان‌های نویسندگان برجسته هر کشور یا منطقه‌ای را مطالعه می‌کرد. مثلاً

کار او به این صورت بود که اطلاعات خودش را افزایش می‌داد تا به دانش و آموخته‌های دیگران اتکا نداشته باشد.

■ چنین سردار و ژنرالی وقتی نزد شما و نزد خانواده شما می‌آمد چطور فردی بود؟

چیزی جز تواضع و فروتنی از او نمی‌دیدیم و وقتی با هم و با خانواده بودیم، همیشه به خنده و شوخی می‌گذشت. قاسم در محیط‌های بیرونی، در قید و بند سلسله مراتب نبود، خارج از این سلسله مراتب مسئولیت پذیرفته و پاسخگو بود و حضرت آقا هم اعتماد خاصی به او داشتند.

■ درباره اتفاقات داخلی سوریه و حزب حاکم و بشار اسد و اساساً ضرورت حضور در این کشور چیزی برای شما تعریف کرده بود که بخواهید به آن اشاره کنید؟

حاج قاسم می‌گفت متأسفانه فرهنگ حزب بعث، نظامی‌گری صرف است، درحالی که بشار اسد می‌توانست در روزهای اول با روش‌های بهتری بحران داخلی را مدیریت کند یا بداند که بعدها چطور با ریشه بسیاری از خشونت‌ها در ماه‌های اول بروز اعتراضات در سوریه، ماهر اسد بود، اما زمانی که بشار اسد واقعاً تنها شد و وابستگی اش به جبهه مقاومت هم افزایش یافت، بیشتر به حرف حاج قاسم گوش می‌داد و به‌همین دلیل بارها در میانه جنگ عفو عمومی اعلام کرد که اغلب آنها ایده حاج قاسم بود. نکته مهم اینکه وقتی حاج قاسم می‌توانم بگویم که حاج قاسم، سردار صلح بود و اگر در جنگ هم حضور می‌یافت، برای صلح و حفظ صلح بود. او صلح را برای همه ملت‌های منطقه می‌خواست. البته این مطلب را هم بگویم که قاسم از یک مسأله همیشه با مطایبه و حالت طنز یاد می‌کرد.

آن مسأله هم این بود که وقتی نیروهای آمریکایی می‌خواستند از عراق خارج شوند، به طریقی به او پیغام داده بودند که «ببینید! ما داریم از عراق خارج می‌شویم، بگذارید راحت برویم و از پشت سر، کاری علیه ما نکنید، ما بعدها خود قاسم در یک سخنرانی که خطاب به ترامپ ایراد کرد، اشاره کرد که یادتان هست، زمانی برای خروج از عراق از ما اجازه گرفتید!

رسیدند که باید فاو تخلیه شود و نیروهای ما باید برگردند، بخش عظیمی از فاو دست لشکر تارالله بود. زمانی که قرار شد فاو تخلیه شود، حاج قاسم آخرین نفر ایرانی بود که از فاو بیرون آمد. یعنی او سرباز، بسیجی، لشکری، آبدارچی و نگاهبان را فرستاد و خودش پل‌های پشت سرش را با نارنجک تخریب می‌کرد.» این فعال می‌شد را حیل و فصل می‌کرد. قاسم «حاج قاسم هیچ گاه در دعوای سیاسی و جناحی وارد نشد»، گفت: «ایشان واقعاً به مرحوم هاشمی رفسنجانی احترام می‌گذاشتند، به این طرفی‌ها و آن طرفی‌ها، همه احترام می‌گذاشت و همه او

■ یکشنبه ۱۴ دی ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۷۵۳۳

سیاسی

جهانگیری گزینه اصلی اصلاح طلبان

«خبراول اینکه، ایرنا در گزارشی، اسحاق جهانگیری را آماده‌ترین گزینه اصلاح‌طلبان برای نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ خوانده است. در بخشی از این گزارش آمده: اردوگاه چپ سیاسی در ایران هم مانند جریان رقیب در حال آنالیز گزینه‌های موردنظر خود است و گاهی نامی از میان اصلاح‌طلبان توجه و دقت رسانه‌ها را به خود معطوف می‌کند. این نام به فاصله ۶ ماه تا انتخابات ریاست جمهوری سیزدهم، «اسحاق جهانگیری» معاون رئیس جمهوری است که مدتی پس از اعلام نظر مثبت وی برای حضور در انتخابات از سوی اصلاح‌طلبانی چون «علی صوفی» در تازه‌ترین اظهارات تقویت‌کننده این گمانه، از جریان رقیب «محمدرضا باهنر» دبیرکل جبهه پیروان خط امام و رهبری در گفت‌وگویی از تمایل جهانگیری برای حضور در انتخابات در صورت وجود درخواست سخن گفته است. به نوشته ایرنا، جهانگیری توان ایجاد توافق را دارد؛ وی از یک طرف با رئیس دولت اصلاحات روابط نزدیک دارد و از سوی دیگر سال‌هاست که ردای اصلاح‌طلبی بر تن داشته است از این رو همان نامزد اصلی است که اصلاح‌طلبان حضور در انتخابات را به وجود کسی مانند جهانگیری منوط و مشروط کرده‌اند. از سوی دیگر آن اندازه تکنوکرات است که حزبی که عضو آن است یعنی کارگزاران سازندگی ذره‌ای برای حمایت از وی تردید به خود راه ندهد.

اسامی متهمان پرونده ترور سردار سلیمانی بزودی اعلام می‌شود

«خبر دیگر اینکه، مدیر بخش اطلاع‌رسانی الحشدالشعبی درخصوص پرونده ترور سردار سلیمانی گفت که این پرونده تا الان ۴۰ متهم دارد که برخی از آنها آمریکایی و برخی دیگر عراقی هستند. به گزارش جماران به نقل از انتخاب، مدیر بخش اطلاع‌رسانی الحشد الشعبی درباره پیگیری پرونده ترور فرماندهان مقاومت گفت: طی روزهای آینده اسامی متهمان جنایت ترور شهیدان سلیمانی و المهندسان رسان‌های خواهد شد. «مهند العقبانی» افزود: متأسفانه دستگاه قضایی عراق در این پرونده تحت فشارهای داخلی و خارجی قرار دارد اما علی‌رغم این فشارها، عملکرد خوبی در شناسایی متهمان داشته است.

تکذیب ادعایی درباره رئیس جمهوری

«شنیدیم که، سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان، به اخبار جعلی برخی رسانه‌های آمریکا در انتشار نقل قولی از رئیس جمهوری کشورمان واکنش نشان داد و آن را جعلی خواند. روزنامه واشنگتن تایمز مدعی شده که حسن روحانی ترامپ را تهدید به مرگ کرده است. سعید خطیب‌زاده در واکنش به این ادعا در پیامی توئیتری نوشت: «زدلی ترور رهبران خارجی مختص و نشانی تجاری آمریکایی- اسرائیلی است و نه ایرانی. واشنگتن تایمز باید پخته‌تر از آن باشد که اخبار جعلی نشر داده و تعصبات ضدایرانی پخش کند؛ هرچند که این نشریه پیش از این نیز در ازای دریافت پول مطالبی از فرقه تروریستی و غیرقانونی منافقین منتشر کرده است. مخاطبین شما استحقاق مطالب بهتری دارند.»

پیشهاد بازگشایی اماکن مقدسه

«دست آخر اینکه، نایب رئیس مجلس از درخواست خود برای بازبینی در پروتکل‌های بهداشتی جهت بازگشایی اماکن مقدسه خبر داد. سیدامیرحسین قاضی‌زاده هاشمی که به تازگی به نمایندگی از مجلس در جلسات ستاد ملی مقابله با کرونا شرکت می‌کند، توضیح داد که در جلسه دیروز این ستاد درخواست بازبینی در پروتکل‌های بهداشتی برای بازگشایی اماکن مقدسه حرم مطهر امام رضا(ع)، حرم حضرت معصومه(س)، حرم احمد بن موسی و حضرت عبدالعظیم حسنی را مطرح کرده است. به گزارش ایستا، وی افزود: ما الان مواد ضدعفونی داریم که می‌شود در هوا پخش کرد، بدون اینکه به چشم، مخاط، بینی و پوست آسیب برساند و حتی قابل قرقره کردن است و خطری برای انسان ندارد و ویروس کش است، علاوه بر این چون این اماکن مقدسه خدام زیادی دارند هر یکی دو ساعت می‌توانند سطوح را ضدعفونی کنند. قاضی‌زاده گفته که رجمانی فاضلی به‌عنوان فرمانده قرارگاه عملیاتی ستاد ملی مقابله با کرونا مأمور شد مذاکراتی را شروع کنند و دوباره در زمینه پروتکل‌های بهداشتی زیارت اماکن مقدسه بازبینی صورت بگیرد تا در ایام ماه‌های رجب، شعبان و رمضان یک گشایش بیشتری برای دسترسی زیارت اعتاب مقدسه داشته باشیم.

رونمایی روحانی از تمبر یادبود سردار سلیمانی

رئیس جمهوری هم‌زمان با سالگرد شهادت سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی، از تمبر یادبود «سردار دل‌ها» رونمایی کرد. به گزارش ایرنا، حجت‌الاسلام حسن روحانی روز شنبه در حاشیه جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا، ضمن رونمایی از تمبر یادبود سردار دل‌ها شهید حاج قاسم سلیمانی ابراز امیدواری کرد همه بتوانیم راه آن شهید والا مقام را ادامه دهیم.

پیام کاظمی به ایران:

از هیچ تصمیمی علیه تهران حمایت نمی‌کنیم

سفیر جمهوری عراق در تهران از ارسال پیام نخست‌وزیر این کشور به تهران خبر داد و تأکید کرد: جمهوری عراق از هیچ تصمیمی علیه جمهوری اسلامی ایران حمایت نمی‌کند. «نصیر عبدالمحسن عبدالله» سفیر جمهوری عراق در تهران در گفت‌وگو با ایرنا، درباره رای عراق به پیشنهاد آمریکا برای افزودن دو بند جدید در بودجه سال ۲۰۲۱ سازمان ملل برای احیای کمیته تحریم‌ها علیه ایران گفت: مصطفی‌الکاظمی، نخست‌وزیر عراق در این رابطه پیامی را برای جمهوری اسلامی ایران فرستاده که براساس آن، کمیسونی برای بررسی این موضوع تشکیل می‌شود. وی اضافه کرد: در این پیام تأکید شده است که جمهوری عراق از هیچ تصمیمی علیه جمهوری اسلامی ایران ابداً و مطلقاً حمایت نمی‌کند. این دیپلمات عراقی خاطرنشان کرد: ایران کشور دوست، همسایه و برادر ماست و ما با جمهوری اسلامی ایران رابطه بسیار نزدیکی داریم هر چند رای داده شده، یک رای محافظه‌کارانه بوده است. نصیر عبدالمحسین عبدالله اضافه کرد: جمهوری عراق برای جمهوری اسلامی ایران در همه زمینه‌ها آرزوی پیشرفت، خوشبختی و تعالی در همه زمینه‌ها دارد.

وی همچنین سالروز شهادت سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی و ایومهدی المهندسان را به دولت و ملت ایران تسلیت گفت و با یادآوری مراتب بالای فروتنی، انسانیت و دلیری این دو شهید خاطرنشان کرد: از خداوند منان مسألت دارم تا آن شهدا را به عالی‌ترین مراتب بهشت برساند و به خانواده‌ها، همکاران و دوستان‌شان شان صبر عنایت کند. گفتنی است در جلسه پرسشی به بودجه سازمان ملل و در مواجهه با پیشنهاد آمریکا برای افزودن بندهایی به بودجه سازمان ملل برای احیای کمیته تحریم علیه ایران، نماینده عراق بر خلاف انتظار رای منتفع داد و نه مخالف.